

[K] **EEN SWINGENDE VAGEBOND.
SAXOFONIST HANS DULFER**

Op 28 mei 2015 vierde de Nederlandse tenor-saxofonist Hans Dulfer (1940, Amsterdam) zijn vijfenzeventigste verjaardag in poptempel De Melkweg in Amsterdam. Ter gelegenheid daarvan ondernam Dulfer de internationale Route 75 Tour, die hem tot in Japan bracht – een land waar hij al jaren erg populair is. Begin 2016 verscheen een boek van maar liefst vier kilo op elpeeformaat over Dulfers leven en werk: *Hans Dulfer: the story of my life, young & foolish* van Nathalie Lans. Een klassieke biografie kun je het boek niet noemen. Het houdt meer het midden tussen een kijkboek en een chronologisch overzicht.

Hoewel *Hans Dulfer* tientallen schitterende, vaak paginagrote foto's bevat, is het in stilistisch en inhoudelijk opzicht een miskleun. De werkwijze van Lans – het opsommen van dikwijls dezelfde gegevens zoals “Dulfers agenda puilt uit” en “Er volgt een tour in Japan” – gaat bovendien gauw vervelen. Dat is bijzonder jammer voor een muzikant die te boek staat als de markantste figuur uit de Nederlandse jazzscene en door veel collega's “Neerlands levende jazzlegende” genoemd wordt.

Dulfer mag dan de bekendste Nederlandse jazzsaxofonist zijn en beschouwd worden als de stimulator van de moderne jazz in Nederland, toch komt geen van zijn platen voor in de verschillende edities van het toonaangevende referentiewerk *The Penguin Guide to Jazz on CD, LP & Cassette* van Richard Cook & Brian Morton. Achttien recensenten een plaat van Dulfer goed genoeg om er een bespreking aan te wijden? Wellicht hadden ze moeite met Dulfers stilistische verscheidenheid die hem vaak in de armen van genres als pop en wereldmuziek dreef – een gegeven dat hem een uitgebreid lemma oplevert in *Oor's eerste Nederlandse Pop-encyclopedie*. Dulfers naam komt wel voor in dé jazzencyclopedie bij uitstek: *The New Grove Dictionary of Jazz* van Barry Kernfeld. Daarin heet het dat hij “*has made a substantial impact on jazz in the Netherlands*”.

Dulfers avontuurlijke leven in de jazz begint als zijn oudere zus hem in 1954 meeneemt naar een concert van orkestleider en vibrafonist Lionel Hampton in de Amsterdamse Apollohal. De dan dertienjarige Dulfer valt er als een blok voor de swingende jazzband. Enkele maanden later leert hij

Hans Dulfer.

zichzelf saxofoon te spelen. Met resultaat: al op vijftienjarige leeftijd speelt hij in het Amsterdams Harmonieorkest en even later in het mede door hem opgerichte Clous van Mechelen Combo. In 1959 richt hij zijn eerste eigen groep op, het Hans Dulfer Combo. Ze spelen werk van bebopgrootheden zoals Miles Davis, Dizzy Gillespie, Charlie Parker en Bud Powell. Dulfer over die periode: “In de jaren vijftig had jazz iets revolutionairs. Het was muziek van outlaws. Daar wilde ik bij horen.”

Gevraagd naar wat hem in de jazzmuziek zo aantrekt, antwoordt hij: “Het verslavende ritme dat woorden overbodig maakt, maar dat toch een verhaal vertelt.” Zijn eigen vitale, warme en expressieve speelstijl is volledig in overeenstemming met die uitspraak. Dulfer is een harde en luide blazer, een *tough tenor* uit de school van de *heavy soul*, waar zijn idool Ike Quebec zo in uitblonk. Hij maakt “opgefokte muziek met kloten” waarin de nieuwste trends evenals humor en zelfspot nooit ontbreken. Volgens een recensent van *De Limburger* is hij bovendien “overall inpasbaar, zonder dat hem verweten kan worden dat hij een muzikaal wegwerpartikel is. Eerder is hij een swingende vagebond, die geen muzikale speelstijl vreemd is.”

In 1964 woont Dulfer een optreden bij van de Afro-Amerikaanse freejazzmuzikant Albert Ayler in de Amsterdamse club Sheherazade. Ayler's muziek inspireert hem: "Alle soorten muziek door elkaar spelen: dat is pas totale vrijheid." En: "Toen ik Ayler voor het eerst live hoorde (...), toen hoorde ik de muziek die ik voorstond. Veel ensemble. Ayler gebruikt zijn hele instrument, van hoog tot laag. Hij doet veel aan *sound*." Dulfer volgt Ayler tijdens diens tournee in Nederland. In Rotterdam ontmoet hij andere avant-gardisten. Met de rietblazer Willem Breuker drukt hij in de daaropvolgende jaren een onuitwisbare stempel op de ontwikkeling van de jazz in Nederland. Hij wordt ervoor beloond in de vorm van prestigieuze prijzen zoals de Wessel IJcken Prijs (nu VPRO/Boy Edgar Prijs) en de Bird Award.

In de loop van zijn verdere carrière richt Dulfer tal van groepen op, zoals Hans Dulfer en de Perikels, Heavy Soul Inc., Ritmo Natural, Reflud en Tough Tenors. Zijn platenproductie blijft vreemd genoeg eerder beperkt. Jazz is voor hem vooral livemuziek. Dat neemt niet weg dat hij in de jaren 1980 en '90 hoog scoort met een reeks albums en hits. Het levert hem meermaals goud en platina op.

De genres opsommen waarin Dulfer excelleert, is haast onbegonnen werk. Toch een poging: hardbop, freejazz, elektrische freefunk, speed- en trashmetal, powerdance en drum-'n-bass. De laatste jaren neemt hij ook dj's en mc's op in zijn bands.

Het aantal optredens dat Dulfer verzorgt in binnen- en buitenland is duizelingwekkend. Het komt erop neer dat hij haast dagelijks wel ergens op het podium staat. Daarnaast is hij ook nog actief als autoverkoper, radiomaker, tv- en filmacteur, columnist, platenbaas, organisator van jazzconcerten, medeoprichter van het Amsterdamse Jazz- en Improvisatiepodium Bimhuis, directeur van de hoofdstedelijke concertzaal Paradiso en adviseur van het North Sea Jazz Festival.

Hans Dulfer zit inmiddels 61 jaar in het vak en het ziet er niet naar uit dat hij spoedig zal stoppen. Zijn grote succes bij het publiek dankt hij grotendeels aan zijn onophoudelijke, energieke optredens met de meest uiteenlopende muzikanten: van de freejazzmuzikant Roswell Rudd tot schlagerzanger André Hazes. Tot zijn grootste verdiensten behoren onder meer dat hij er als geen ander in slaagt om zijn muzikale visie over te brengen bij een

groot publiek, dat hij altijd meegaat met zijn tijd ("Je moet met alle winden meewaaien en daar je eigen dingetjes uithalen. Zodra iets in de mode komt, doe ik eraan mee"), dat hij al cross-overmuziek speelde toen dat woord nog moest worden uitgevonden, dat hij altijd afwijkt van gebaande paden, voortdurend naar vernieuwing zoekt en anderen weet te inspireren met zijn attitude van rebelse improvisator.

Maar bovenal bewijst hij nog elke dag hoe rock-'n-roll jazz kan zijn en wat voor een krachtige uiting het muziekgenre is omdat het zich steeds weer moeiteloos weet aan te passen aan veranderende tijden.

PATRICK AUWELAERT

NATHALIE LANS, *Hans Dulfer: the story of my life, young & foolish*, Scriptum, Schiedam, 2016, 400 p.

www.hansdulfer.nl